

بولتن ماهانه نظام های پرداخت در ایران

اسفند ۱۳۹۴

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

اداره نظام های پرداخت

تاریخ انتشار: اردیبهشت ۱۳۹۵

فهرست مندرجات

تعاریف

۶	۱. سامانه‌های ملی پرداخت در یک نگاه	۶
۹	۲. عملکرد سامانه‌های ملی پرداخت	۹
۹	۲-۱. سامانه تسویه ناخالص آنی (ساتنا)	۹
۱۱	۲-۲. اتاق پایاپای الکترونیک (پایا)	۱۱
۱۳	۲-۳. شبکه تبادل اطلاعات بین بانکی (شتاب)	۱۳
۱۷	۲-۴. شبکه الکترونیکی پرداخت کارتی (شاپرک)	۱۷
۲۰	۲-۵. سامانه مدیریت یکپارچه چک (چکاوک)	۲۰
۲۲	۳. جمع‌بندی	۲۲

فهرست جداول

- جدول ۱- شاخص‌های عمده اقتصادی ۵
- جدول ۲- تعداد و مبلغ ماهانه تراکنش‌های پردازش و تسویه شده مشتریان غیربانکی در نظام‌های پرداخت ۶
- جدول ۳- تعداد و مبلغ تراکنش‌های پردازش و تسویه شده مشتریان غیربانکی در نظام‌های پرداخت به ازای هر ۱۰۰۰ نفر ۷
- جدول ۴- موقعیت ایران در مقایسه با کشورهای کمیته پرداخت و زیرساخت‌های بازار (CPMI) در خصوص تراکنش‌های الکترونیکی مشتریان غیربانکی (دلار) ۸
- جدول ۵- تعداد و مبلغ ماهانه تراکنش‌های پردازش و تسویه شده در ساتنا ۹
- جدول ۶- متوسط مبلغ اسمی و واقعی تراکنش‌های پردازش و تسویه شده در ساتنا (میلیون ریال) ۱۰
- جدول ۷- تعداد و مبلغ ماهانه تراکنش‌های پردازش و تسویه شده در پایا ۱۱
- جدول ۸- متوسط مبلغ اسمی و واقعی تراکنش‌های پردازش شده در پایا (هزار ریال) ۱۲
- جدول ۹- تعداد و مبلغ ماهانه تراکنش‌های کارتی شتاب ۱۳
- جدول ۱۰- تعداد و مبلغ ماهانه تراکنش‌های پردازش و تسویه شده مشتریان غیربانکی در شتاب به تفکیک نوع خدمت ۱۴
- جدول ۱۱- متوسط مبلغ تراکنش‌های کارتی (هزار ریال) ۱۵
- جدول ۱۲- تعداد و مبلغ ماهانه تراکنش‌های کارتی شاپرک ۱۷
- جدول ۱۳- متوسط مبلغ تراکنش‌های شاپرک (هزار ریال) ۱۷
- جدول ۱۴- سهم هر کانال پردازش از تراکنش‌های شاپرک (%) ۱۸
- جدول ۱۵- تعداد و مبلغ ماهانه اسناد وصولی بین بانکی در چکاوک ۲۰

فهرست نمودارها

- نمودار ۱- روند تغییرات تعداد تراکنش‌های پردازش شده در ساتنا ۱۰
- نمودار ۲- روند تغییرات مبلغ تراکنش‌های پردازش شده در ساتنا ۱۱
- نمودار ۳- روند تغییرات تعداد تراکنش‌های پردازش شده در پایا ۱۲
- نمودار ۴- روند تغییرات مبلغ تراکنش‌های پردازش شده در پایا ۱۳
- نمودار ۵- تعداد تراکنش‌های پردازش و تسویه شده در شتاب به تفکیک نوع خدمت ۱۴
- نمودار ۶- مبلغ تراکنش‌های پردازش و تسویه شده در شتاب به تفکیک نوع خدمت ۱۵
- نمودار ۷- روند تغییرات تعداد تراکنش‌های کارتی به تفکیک نوع عملیات طی یک‌سال اخیر ۱۶
- نمودار ۸- روند تغییرات مبلغ تراکنش‌های کارتی به تفکیک نوع عملیات طی یک‌سال اخیر ۱۶
- نمودار ۹- تعداد تراکنش‌های پرداخت کارتی (شاپرکی) به تفکیک کانال پردازش ۱۸
- نمودار ۱۰- مبلغ تراکنش‌های پرداخت کارتی (شاپرکی) به تفکیک نوع تراکنش ۱۹
- نمودار ۱۱- روند تغییرات تعداد تراکنش‌های پرداخت کارتی (شاپرک) طی یک‌سال اخیر ۱۹
- نمودار ۱۲- روند تغییرات مبلغ تراکنش‌های پرداخت کارتی شاپرک طی یک‌سال اخیر ۲۰
- نمودار ۱۳- روند تغییرات تعداد اسناد وصولی پردازش شده در چکاوک طی یک‌سال اخیر ۲۱
- نمودار ۱۴- روند تغییرات مبلغ اسناد وصولی پردازش شده در چکاوک طی یک‌سال اخیر ۲۱
- نمودار ۱۵- سهم سامانه‌های ملی پرداخت از ارزش کل مبادلات الکترونیکی پردازش شده ۲۲
- نمودار ۱۶- درصد تغییرات ماهانه تعداد تراکنش‌ها در هر سامانه در اسفندماه و مقایسه آن با متوسط رشد ماهانه طی یک‌سال گذشته ۲۳
- نمودار ۱۷- درصد تغییرات ماهانه مبلغ تراکنش‌ها در هر سامانه در اسفندماه و مقایسه آن با متوسط رشد ماهانه طی یک‌سال گذشته ۲۳
- نمودار ۱۸- ارزش تراکنش‌های پردازش شده در سامانه‌های ملی پرداخت طی یک‌سال گذشته ۲۴

تعاریف

تراکنش: هر نوع عملیات مالی الکترونیکی که منجر به ارائه خدمت و یا تحویل کالا به مشتریان حقیقی یا حقوقی می‌شود.

ساتنا: سامانه تسویه ناخالص آنی است که دربرگیرنده تسویه پرداخت‌های کلان بین بانکی، انتقال وجه فوری بین حساب‌های مشتریان در دو بانک و تسویه مبادلات سیستم‌ها است.

پایا: سامانه پایای الکترونیکی است که به عنوان زیرساخت اصلی انتقال وجه بین بانکی راه‌اندازی شده است. در حال حاضر، پایا تراکنش‌های دستور پرداخت واریز مستقیم و تسویه شاپرک را دربرمی‌گیرد.

شتاب: شبکه تبادل اطلاعات بین بانکی است که دامنه وسیعی از تبادلات مالی از قبیل برداشت وجه نقد، انتقال وجه، خرید، پرداخت قبوض و مانده‌گیری را دربرمی‌گیرد.

شاپرک: شبکه الکترونیکی پرداخت کارتی است که پرداخت‌های کارتی خرید، پرداخت قبوض و مانده‌گیری از طریق مراکز فروش کالا و خدمات، اینترنت و تلفن همراه را پوشش می‌دهد.

چکاوک: سامانه مدیریت الکترونیکی چک است که پذیرش و پردازش چک‌های کاغذی بین بانکی را به صورت الکترونیکی انجام می‌دهد. اطلاعات ثبت شده در چکاوک شامل اسناد وصول شده، اسناد برگشت داده شده و اسناد عودتی است. این تذکر لازم است که در این بولتن تنها اسناد وصول شده گزارش شده‌است زیرا از یک سو اسناد عودتی قابلیت هیچگونه تحلیل اقتصادی را ندارند، و از سوی دیگر آمار تعداد و مبلغ اسناد برگشت داده شده در چکاوک به صورت ناخالص گزارش می‌شوند که شامل چک‌های برگشت داده شده در هر روز کاری است و با آمار خالصی که پس از کسر چک‌های رفع سوء اثر شده محاسبه می‌شود، متفاوت است.

جدول ۱ - شاخص‌های عمده اقتصادی

۱۳۹۴		۱۳۹۳	شاخص اقتصادی
اسفند	بهمن	اسفند	
۲۳۴/۸۰	۲۳۳/۱۰	۲۱۶/۸۰	شاخص بهای کالا*
۷۸/۷۷	۷۸/۷۷	۷۷/۸۶	جمعیت (میلیون)
۳۰۲۰۸	۳۰۱۸۳	۲۷۸۴۵	متوسط نرخ ارز مبادله‌ای باراز بین بانکی (ریال)

* سال پایه، سال ۱۳۹۰ است

۱. سامانه‌های ملی پرداخت در یک نگاه

جدول ۲ - تعداد و مبلغ تراکنش‌های پردازش و تسویه شده مشتریان غیربانکی در نظام‌های پرداخت

درصد تغییر		مبلغ (هزار میلیارد ریال)			درصد تغییر		تعداد (هزار)			سامانه
ماه‌بانه	سال‌بانه	۱۳۹۴		۱۳۹۳	ماه‌بانه	سال‌بانه	۱۳۹۴		۱۳۹۳	
		اسفند	بهمن	اسفند			اسفند	بهمن	اسفند	
۱۹/۷	۴۲/۷	۲,۰۸۱	۱,۷۳۸	۱,۴۵۸	۱۹/۵	۲۳/۸	۸۵۲	۷۱۳	۶۸۸	ساتنا (بین مشتری)
۳۷/۷	۸۵/۷	۳۲۸	۲۳۸	۱۷۷	۲۸/۵	۲۹/۹	۳,۸۷۸	۳,۰۱۹	۲,۹۸۶	پایا (دستور پرداخت واریز مستقیم)
۲۵/۸	۱۷/۹	۲,۲۱۴	۱,۷۶۰	۱,۸۷۸	۱۷/۹	۲۵/۱	۱,۳۸۱,۵۳۳	۱,۱۷۱,۷۷۷	۱,۱۰۴,۰۶۱	شتاب
۲۷/۸	۲۱/۰	۷۰۹	۵۵۴	۵۸۶	۱۶/۴	۱۵/۶	۳۰۷,۶۳۹	۲۶۴,۲۰۶	۲۶۶,۰۱۸	پایانه خودپرداز
۱۸/۷	۲۰/۳	۲۰۵	۱۷۳	۱۷۰	۱۷/۰	۱۵/۷	۶,۰۶۸	۵,۱۱۷	۵,۲۴۶	پایانه شعبه
۴۷/۹	۴۴۸/۷	۱/۶	۱/۱	-/۳	۳۹/۳	۳۴۶/۸	۴۲۴	۳۰۴	۹۵	پایانه کیوسک
۲۵/۵	۱۲/۶	۱,۱۸۴	۹۴۳	۱,۰۵۲	۱۸/۵	۲۸/۱	۱,۰۳۵,۱۱۹	۸۷۳,۵۰۸	۸۰۸,۰۰۳	شاپرک
۲۸/۸	۱۱/۵	۱,۱۱۵	۸۶۶	۹۹۹	۲۲/۷	۴۴/۱	۸۸۰,۰۸۱	۷۱۷,۰۵۹	۶۱۰,۶۴۰	پایانه فروش
-۱۱/۴	۳۱/۴	۶۴	۷۲	۴۹	-۲۹/۱	-۵۹/۹	۲۳,۵۱۲	۳۳,۱۶۱	۵۸,۵۹۳	اینترنت
۴/۶	۴۴/۷	۵	۵	۳	۶/۷	-۵/۲	۱۳۱,۵۲۶	۱۲۳,۲۸۷	۱۳۸,۷۷۰	تلفن همراه
۲۹/۸	۶۳/۱	۱۱۵	۸۹	۷۱	۱۳/۰	۳۰/۷	۳۲,۲۸۴	۲۸,۵۷۲	۲۴,۶۹۸	سایر*
۵۲/۷	۳۶/۷	۱,۹۹۷	۱,۳۰۸	۱,۴۶۰	۲۴/۷	۴۴/۷	۱۰,۴۱۷	۸,۳۵۵	۷,۱۹۸	چکاوک (اسناد وصول شده)
۳۱/۲	۳۳/۱	۶,۶۱۹	۵,۰۴۴	۴,۹۷۳	۱۸/۰	۲۵/۳	۱,۳۹۶,۶۸۰	۱,۱۸۳,۸۶۵	۱,۱۱۴,۹۳۳	کل سامانه‌ها

* شامل تلفن ثابت و تراکنش‌های غیرشاپرکی پایانه فروش، اینترنت و تلفن همراه

جدول ۳- تعداد و مبلغ تراکنش‌های پردازش و تسویه شده مشتریان غیربانکی در نظام‌های پرداخت به ازای هر ۱۰۰۰ نفر

درصد تغییر		مبلغ تراکنش‌های پردازش شده به ازای هر ۱۰۰۰ نفر (میلیون ریال)			درصد تغییر		تعداد تراکنش‌های پردازش شده به ازای هر ۱۰۰۰ نفر			سامانه
ماه‌یانه	سال‌یانه	۱۳۹۴		۱۳۹۳	ماه‌یانه	سال‌یانه	۱۳۹۴		۱۳۹۳	
		اسفند	بهمن	اسفند			اسفند	بهمن	اسفند	
۱۹/۷	۴۲/۷	۲۶،۷۲۵	۲۲،۳۲۹	۱۸،۷۲۸	۱۹/۵	۲۳/۸	۱۱	۹	۹	ساتنا (بین مشتری)
۳۷/۷	۸۵/۷	۴،۲۱۱	۳،۰۵۷	۲،۲۶۸	۲۸/۵	۲۹/۹	۵۰	۳۹	۳۸	پایا (دستورپرداخت واریز مستقیم)
۲۵/۸	۱۷/۹	۲۸،۴۳۵	۲۲،۶۰۰	۲۴،۱۲۶	۱۷/۹	۲۵/۱	۱۷،۷۴۵	۱۵،۰۵۱	۱۴،۱۸۱	شتاب
۲۷/۸	۲۱/۰	۹،۱۰۱	۷،۱۱۹	۷،۵۲۲	۱۶/۴	۱۵/۶	۳،۹۵۱	۳،۳۹۴	۳،۴۱۷	پایانه خودپرداز
۱۸/۷	۲۰/۳	۲،۶۳۰	۲،۲۱۶	۲،۱۸۷	۱۷/۰	۱۵/۷	۷۸	۶۷	۶۷	پایانه شعبه
۴۷/۹	۴۴۸/۷	۲۱	۱۴	۴	۳۹/۳	۳۴۶/۸	۵	۴	۱	پایانه کیوسک
۲۵/۵	۱۲/۶	۱۵،۲۰۵	۱۲،۱۱۱	۱۳،۵۰۷	۱۸/۵	۲۸/۱	۱۳،۲۹۵	۱۱،۲۲۰	۱۰،۳۷۸	شاپرک
۲۸/۸	۱۱/۵	۱۴،۳۱۶	۱۱،۱۱۹	۱۲،۸۳۵	۲۲/۷	۴۴/۱	۱۱،۳۰۴	۹،۲۱۰	۷،۸۴۳	پایانه فروش
-۱۱/۴	۳۱/۴	۸۲۵	۹۳۱	۶۲۸	-۲۹/۱	-۵۹/۹	۳۰۲	۴۲۶	۷۵۳	اینترنت
۴/۶	۴۴/۷	۶۵	۶۲	۴۵	۶/۷	-۵/۲	۱،۶۸۹	۱،۵۸۴	۱،۷۸۲	تلفن همراه
۵۲/۷	-	۲۵،۳۵۲	۱۶،۶۰۵	۱۸،۵۴۰	۲۴/۷	۴۴/۷	۱۳۲	۱۰۶	۹۱	چکاوک (اسناد وصول شده)

جدول ۴ - موقعیت ایران در مقایسه با کشورهای کمیته پرداخت و زیرساخت‌های بازار (CPMI) در خصوص تراکنش‌های الکترونیکی مشتریان غیربانکی (دلار)

شماره	کشور**	متوسط ارزش تراکنش‌ها به ازای هر نفر	شماره	کشور**	متوسط ارزش هر تراکنش
۱	انگلستان	۱۵۷,۵۵۳	۱	چین	۱۲,۴۹۹
۲	آلمان	۹۵,۰۹۲	۲	عربستان سعودی	۸,۷۴۰
۳	استرالیا	۵۳,۸۳۶	۳	مکزیک	۶,۴۳۴
۴	سوئیس	۵۰,۳۶۶	۴	انگلستان	۶,۱۴۵
۵	عربستان سعودی	۴۵,۱۵۳	۵	آلمان	۴,۷۰۰
۶	فرانسه	۴۴,۳۹۰	۶	سوئیس	۳,۰۹۴
۷	بلژیک	۴۱,۲۶۵	۷	ایتالیا	۲,۸۱۹
۸	هلند	۳۹,۵۱۲	۸	بلژیک	۲,۰۴۴
۹	کره جنوبی	۳۱,۹۶۵	۹	فرانسه	۱,۹۳۰
۱۰	سوئد	۲۰,۸۲۲	۱۰	روسیه	۱,۸۴۲
۱۱	ایتالیا	۱۷,۸۰۶	۱۱	استرالیا	۱,۷۸۳
۱۲	مکزیک	۱۴,۴۹۹	۱۲	هندوستان	۱,۵۷۲
۱۳	کانادا	۱۴,۰۳۹	۱۳	امریکا	۱,۳۵۲
۱۴	سنگاپور	۱۳,۷۸۲	۱۴	هلند	۱,۳۱۵
۱۵	چین	۱۱,۸۶۶	۱۵	کره جنوبی	۱,۱۳۱
۱۶	روسیه	۱۰,۴۵۹	۱۶	برزیل	۸۲۰
۱۷	برزیل	۸,۸۵۸	۱۷	آفریقای جنوبی	۷۶۹
۱۸	آفریقای جنوبی	۳,۷۳۰	۱۸	سوئد	۶۶۶
۱۹	ایران	۲,۸۰۵	۱۹	کانادا	۵۷۵
۲۰	هندوستان	۱,۰۳۵	۲۰	سنگاپور	۳۳۷
۲۱	ترکیه	۲۳۴	۲۱	ایران	۱۰۸
	امریکا	موجود نیست	۲۲	ترکیه	۶۷

** اطلاعات کشورهای CPMI مربوط به مجموع تراکنش‌های الکترونیکی مشتریان طی سال ۲۰۱۳ بوده که متوسط ماهانه برای آنها محاسبه شده است؛ حال آنکه اطلاعات ایران مربوط به اسفند ۱۳۹۴ است که تاثیرپذیر از تغییرات فصلی است.

۲. عملکرد سامانه‌های ملی پرداخت

در این بخش به عملکرد سامانه‌های ساتنا، پایا، شتاب، شاپرک و چکاوک به تفصیل می‌پردازیم.

۲-۱. سامانه تسویه ناخالص آنی (ساتنا):

جدول ۵ - تعداد و مبلغ تراکنش‌های پردازش و تسویه شده در ساتنا

ماه‌یانه	درصد تغییر	مبلغ (هزار میلیارد ریال)				درصد تغییر		تعداد (هزار)			سامانه
		۱۳۹۴		۱۳۹۳		ماه‌یانه	سال‌یانه	۱۳۹۴		۱۳۹۳	
		اسفند	بهمن	اسفند	اسفند			بهمن	اسفند		
۲۶/۸	۴۴/۵	۶.۹۲۳	۵.۴۵۹	۴.۷۹۰	۱۸/۷	۲۲/۴	۸۸۳	۷۴۴	۷۲۱	ساتنا	
۲۸/۷	۱۰۹/۰	۱.۵۷۳	۱.۲۲۲	۷۵۳	۳/۲	-۱۲/۰	۱۱	۱۰	۱۲	بین بانکی	
۱۹/۷	۴۲/۷	۲.۰۸۱	۱.۷۳۸	۱.۴۵۸	۱۹/۵	۲۳/۸	۸۵۲	۷۱۳	۶۸۸	بین مشتری	
۳۰/۸	۲۶/۷	۳.۲۶۹	۲.۴۹۹	۲.۵۸۰	-۱/۳	-۴/۷	۲۰	۲۱	۲۱	تسویه مبادلات سیستم‌ها	

ساتنا در اسفند ۹۴ قریب ۸۸۰ هزار تراکنش به ارزش بیش از ۶۹۰۰ هزار میلیارد ریال را پردازش نموده که نسبت به ماه گذشته بیش از ۱۸ درصد رشد داشته است و بیشترین تاثیر را از تعداد تراکنش‌های مشتریان می‌گیرد که ناشی از تغییر رفتار مردم در آخرین ماه سال است. از بعد مبلغی نیز رشد تراکنش‌های ساتنا بسیار قابل توجه بوده و از ۵۵۰۰ هزار میلیارد ریال در ماه گذشته با رشدی قریب به ۲۷ درصد در اسفندماه به ۶۹۰۰ هزار میلیارد ریال رسیده است. (جدول ۵)

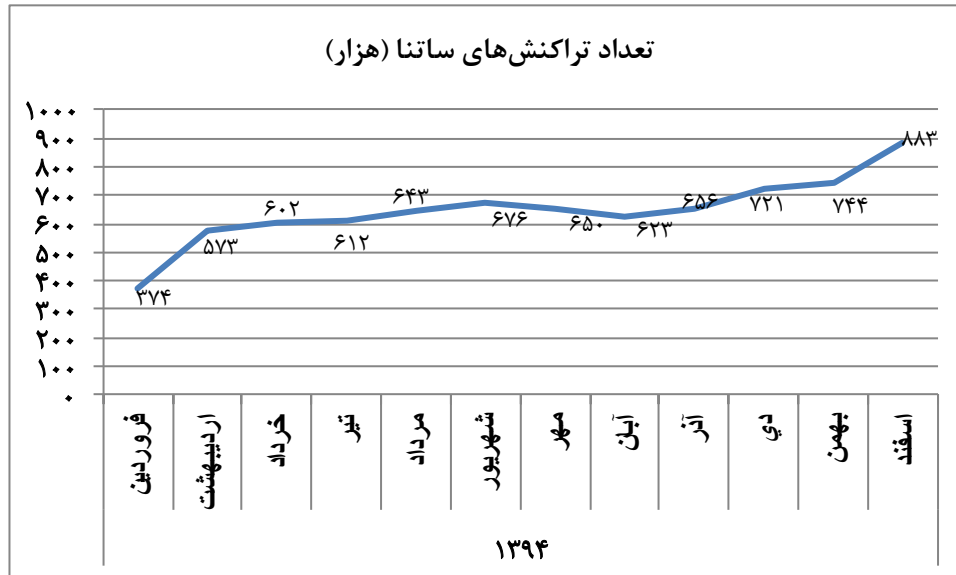
در مقایسه با اسفند ۹۳، تعداد انتقال وجه‌های ساتنا رشد نسبتاً بالای ۲۲ درصدی داشته‌اند (رشد سال‌یانه در ماه‌های گذشته نیز بالا بوده است) که این افزایش نیز از رشد تراکنش‌های بین مشتریان ناشی شده است. از سوی دیگر، رشد بالای ۴۵ درصدی مبلغ تراکنش‌های ساتنا، بیشترین تاثیر را از رشد تراکنش‌های بین بانکی گرفته‌است. این تراکنش‌ها با وجود کاهش تعدادی نسبت به سال گذشته از نظر مبلغی دو برابر سال گذشته بوده‌اند به این معنی که متوسط مبلغ تراکنش‌های ساتنا نسبت به سال گذشته افزایش یافته است. (جدول ۵)

متوسط مبلغ اسمی تراکنش‌های بین بانکی در اسفند ۹۴ قریب ۱۵۰ میلیارد ریال بوده که نسبت به اسفند سال گذشته رشد بسیار بالای ۱۴۸ درصدی داشته است، درحالی‌که در مقایسه با ماه گذشته، شاخص مزبور به طور تقریبی از ۲۴ درصد رشد واقعی و اسمی برخوردار بوده است. درخصوص تراکنش‌های بین مشتری، متوسط مبلغ از قریب ۲۱۰۰ میلیون ریال در اسفند ۹۳ با رشد ۱۵ درصدی به ۲۴۰۰ میلیون ریال در اسفند ۹۴ رسیده است؛ البته با مقایسه مبالغ واقعی و با درنظر گرفتن تورم، مشاهده می‌شود شاخص مزبور تنها ۶ درصد رشد داشته است. همانطور که انتظار می‌رود، متوسط مبلغ تراکنش‌های مربوط به تسویه مبادلات سیستم‌ها در اسفند

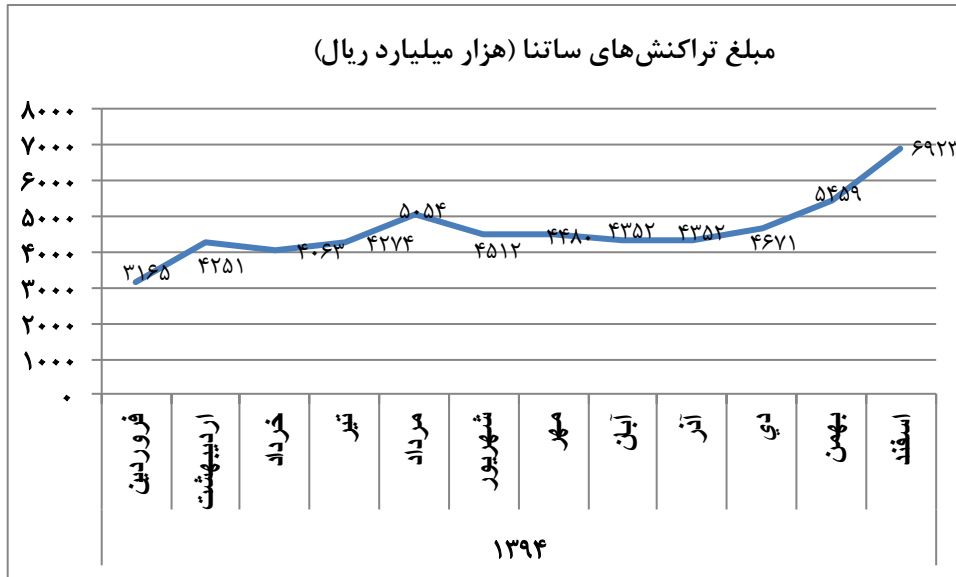
۹۴، رقم بسیار بالای ۱۶۰ میلیارد ریالی است و در طی این مدت حتی پس از کسر عامل تورم نیز از رشد قابل توجهی برخوردار بوده است. (جدول ۶)

جدول ۶ - متوسط مبلغ اسمی و واقعی تراکنش‌های پردازش و تسویه شده در ساتنا (میلیون ریال)

درصد تغییر		متوسط مبلغ واقعی هر تراکنش			درصد تغییر		متوسط مبلغ هر تراکنش			سامانه
ماه‌بانه	سال‌بانه	۱۳۹۴		۱۳۹۳	ماه‌بانه	سال‌بانه	۱۳۹۴		۱۳۹۳	
		اسفند	بهمن	اسفند			اسفند	بهمن	اسفند	
۶/۱	۹/۰	۳,۳۳۹	۳,۱۴۸	۳,۰۶۳	۶/۹	۱۸/۱	۷,۸۴۱	۷,۳۳۸	۶,۶۴۰	ساتنا
۲۳/۸	۱۱۹/۴	۶۲,۹۵۵	۵۰,۸۵۵	۲۸,۶۹۷	۲۴/۷	۱۳۷/۶	۱۴۷,۸۱۹	۱۱۸,۵۴۲	۶۲,۲۱۶	بین بانکی
-۰/۵	۶/۴	۱,۰۴۰	۱,۰۴۶	۹۷۸	۰/۲	۱۵/۳	۲,۴۴۳	۲,۴۳۸	۲,۱۱۹	بین مشتری
۳۱/۶	۲۲/۸	۶۸,۲۰۸	۵۱,۸۲۵	۵۵,۵۲۵	۳۲/۶	۳۳/۰	۱۶۰,۱۵۱	۱۲۰,۸۰۴	۱۲۰,۳۷۷	تسویه مبادلات سیستم‌ها

نمودار ۱- روند تغییرات تعداد تراکنش‌های پردازش شده در ساتنا (بین بانکی، بین مشتری و تسویه مبادلات سیستم‌ها) طی یک‌سال اخیر - همانطور که مشاهده می‌شود، تعداد تراکنش‌ها پیرو روندی صعودی با شیبی ملایم است که تنها در فروردین ماه و اسفندماه به ترتیب افت و جهشی متفاوت از سایر ماه‌ها دارد که تاثیرپذیر از تغییرات فصلی است.

نمودار ۲- روند تغییرات مبلغ تراکنش‌های پردازش شده در ساتنا (بین بانکی، بین مشتری و تسویه مبادلات سیستم‌ها) طی یک سال اخیر- مبلغ تراکنش‌ها براساس روندی صعودی طی یک سال اخیر رو به افزایش بوده است و تنها در مردادماه جهشی نامتعارف داشته است.

۲-۲. اتاق پایاپای الکترونیک (پایا):

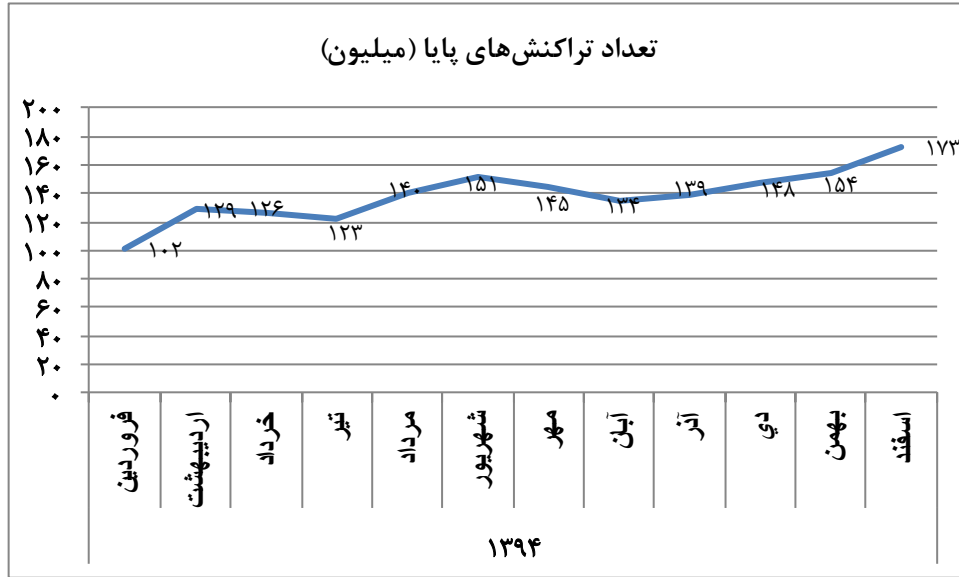
جدول ۷- تعداد و مبلغ ماهانه تراکنش‌های پردازش و تسویه شده در پایا

درصد تغییر		مبلغ (هزار میلیارد ریال)			درصد تغییر		تعداد (میلیون)			سامانه
ماهانه	سالانه	۱۳۹۴		۱۳۹۳	ماهانه	سالانه	۱۳۹۴		۱۳۹۳	
		اسفند	بهمن	اسفند			اسفند	بهمن	اسفند	
۲۶/۵	۲۴/۷	۱،۴۹۶	۱،۱۸۲	۱،۱۹۹	۱۲/۰	۲۹/۰	۱۷۳	۱۵۴	۱۳۴	پایا
۳۷/۷	۸۵/۷	۳۲۸	۲۳۸	۱۷۷	۲۸/۵	۲۹/۹	۴	۳	۳	دستور پرداخت واریز مستقیم
۲۳/۷	۱۴/۲	۱،۱۶۸	۹۴۴	۱،۰۲۳	۱۱/۶	۲۸/۹	۱۶۹	۱۵۱	۱۳۱	تسویه شاپرک

تعداد تراکنش‌های پایا در اسفند ۹۴ قریب ۱۷۰ میلیون به ارزش ۱۵۰۰ هزار میلیارد ریال بوده است که نسبت به سال گذشته افزایش چشمگیر ۲۹ درصدی داشته است. چنین افزایشی در هر دو نوع خدمت ارائه شده توسط پایا یعنی دستورپرداخت واریز مستقیم و تسویه شاپرک مشاهده می‌شود. از سوی دیگر، همانطور که در جدول ۸ مشاهده می‌شود، متوسط مبلغ هر دستورپرداخت واریز مستقیم از حدود ۵۹ میلیون ریال در سال گذشته به ۸۵ میلیون ریال افزایش یافته است که این افزایش حدود ۴۰ درصدی در مبالغ واقعی نیز با شدت کمتری (رشد ۳۲ درصدی) مشاهده می‌شود (روندی مشابه ماه‌های گذشته). درخصوص متوسط مبلغ اسمی و واقعی دستورپرداخت‌های ارسالی شاپرک، لیکن کاهش قابل توجهی نسبت به سال گذشته ملاحظه می‌شود.

جدول ۸ - متوسط مبلغ اسمی و واقعی تراکنش‌های پردازش شده در پایا (هزار ریال)

ماه‌بانه	درصد تغییر سالیانه	متوسط مبلغ واقعی هر تراکنش			درصد تغییر		متوسط مبلغ هر تراکنش			سامانه
		۱۳۹۴		۱۳۹۳	ماه‌بانه	سالیانه	۱۳۹۴		۱۳۹۳	
		اسفند	بهمن	اسفند			اسفند	بهمن	اسفند	
۱۳/۲	-۱۰/۷	۳,۶۸۷	۳,۲۸۷	۴,۱۲۹	۱۳/۰	-۳/۳	۸,۶۵۷	۷,۶۶۲	۸,۹۵۲	پایا
۶/۴	۳۲/۰	۳۵,۹۹۹	۳۳,۸۱۸	۲۷,۲۷۷	۷/۲	۴۲/۹	۸۴,۵۲۵	۷۸,۸۲۹	۵۹,۱۳۷	دستور پرداخت واریز مستقیم
۱۰/۰	-۱۸/۲	۲,۹۴۵	۲,۶۷۸	۳,۶۰۱	۱۰/۸	-۱۱/۴	۶,۹۱۵	۶,۲۴۱	۷,۸۰۸	تسویه شاپرک

نمودار ۳ - روند تغییرات تعداد تراکنش‌های پردازش شده در پایا (دستور پرداخت واریز مستقیم و تسویه شاپرک) طی یک‌سال اخیر - تعداد تراکنش‌ها از روندی صعودی و نسبتاً خطی پیروی می‌کنند و تنها در برخی ماه‌ها نظیر شهریور رفتاری متفاوت که ناشی از تغییرات فصلی است، مشاهده می‌شود.

نمودار ۴ - روند تغییرات مبلغ تراکنش‌های پردازش شده در پایا (دستور پرداخت واریز مستقیم و تسویه شاپرک) طی یک‌سال اخیر - همانطور که مشاهده می‌شود، رشد مبلغی تراکنش‌های پایا در نیمه دوم ماه از شیب بیشتری نسبت به نیمه اول برخوردار بوده است.

۳-۲. شبکه تبادل اطلاعات بین بانکی (شتاب):

جدول ۹ - تعداد و مبلغ ماهانه تراکنش‌های کارتی شتاب

ماه‌بانه	سال‌بانه	مبلغ (هزار میلیارد ریال)		درصد تغییر		تعداد (میلیون)			سامانه	
		۱۳۹۴		۱۳۹۳		۱۳۹۴				
		اسفند	بهمن	اسفند	ماه‌بانه	سال‌بانه	اسفند	بهمن		اسفند
۲۵/۸	۱۷/۹	۲,۲۱۴	۱,۷۶۰	۱,۵۷۸	۱۷/۹	۲۵/۱	۱,۳۸۲	۱,۱۷۲	۱,۱۰۴	شتاب
۲۷/۸	۲۱/۰	۷۰۹	۵۵۴	۵۸۶	۱۶/۴	۱۵/۶	۳۰۸	۲۶۴	۲۶۶	پایانه خودپرداز
۱۸/۷	۲۰/۳	۲۰۵	۱۷۳	۱۷۰	۱۷/۰	۱۵/۷	۶	۵	۵	پایانه شعبه
۴۷/۹	۴۴۸/۷	۲	۱	۰	۳۹/۳	۳۴۶/۸	۰	۰	۰	پایانه کیوسک
۲۵/۵	۱۲/۶	۱,۱۸۴	۹۴۳	۱,۰۵۲	۱۸/۵	۲۸/۱	۱,۰۳۵	۸۷۴	۸۰۸	شاپرک
۲۹/۸	۶۳/۱	۱۱۵	۸۹	۷۱	۱۳/۰	۳۰/۷	۳۲	۲۹	۲۵	سایر*

* شامل تلفن ثابت و تراکنش‌های غیرشاپرکی پایانه فروش، اینترنت و تلفن همراه

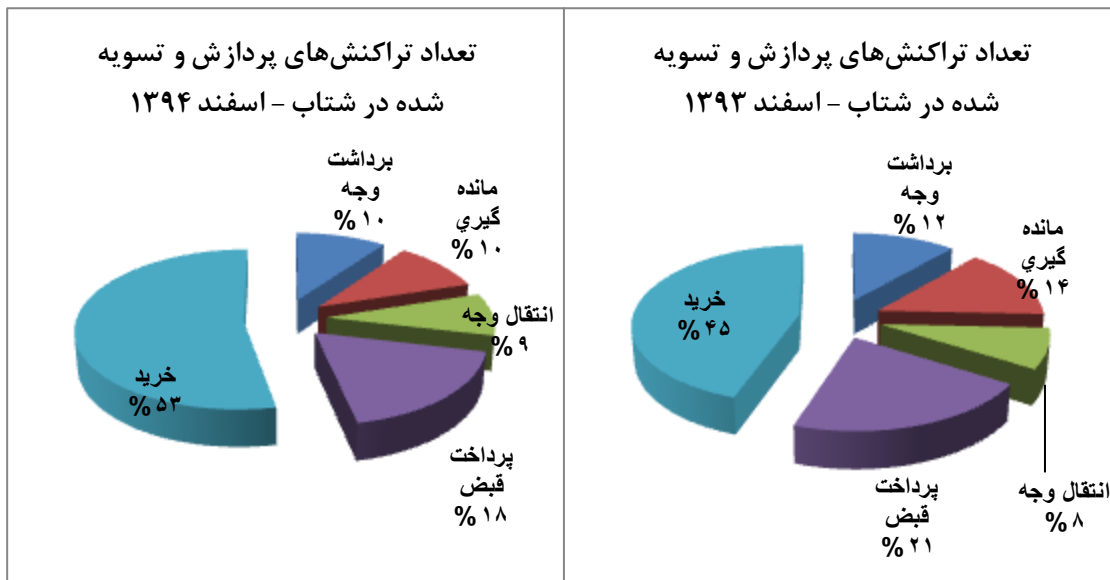
شبکه شتاب در اسفند ۹۴ قریب ۱۴۰۰ میلیون تراکنش به ارزش ۲۲۰۰ هزار میلیارد ریال را پردازش نموده که نسبت به اسفند سال گذشته از رشد تقریبی ۲۵ درصدی برخوردار بوده است. با توجه به داشتن روندی نسبتاً مشابه طی ماه‌های گذشته، می‌توان دستیابی به ثباتی نسبی در این سامانه را استنباط نمود. از میان پایانه‌های متصل به شتاب، بیشترین رشد سال‌بانه تعدادی و مبلغی به تراکنش‌های پردازش شده در پایانه

کیوسک به ترتیب با رشد ۳۴۷ و ۴۴۹ درصدی و کمترین رشد به تراکنش‌های پردازش شده در پایانه‌های خودپرداز و شعبه اختصاص دارد. (جدول ۹ جدول ۲)

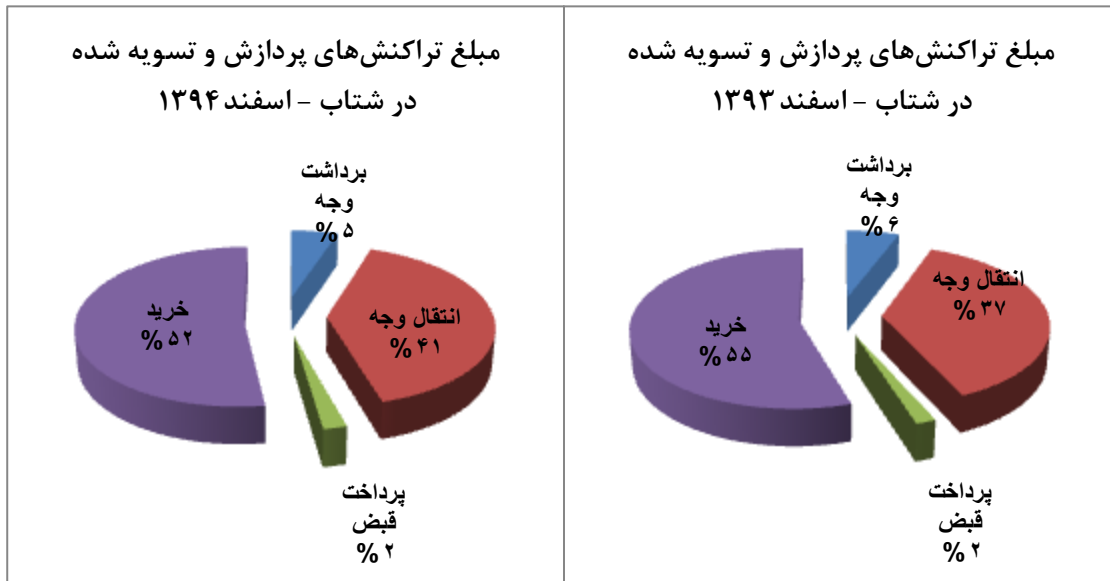
از سوی دیگر، بر اساس تفکیک صورت گرفته در جدول ۱۰ و نمودار ۵، ملاحظه می‌شود مشتریان بانکی در سال ۹۴ نسبت به سال گذشته، رفتاری متفاوت از خود نشان داده و استقبال آنها از خرید با کارت بیش از برداشت وجه نقد بوده است. البته سیاست جدید بانک مرکزی در دریافت کارمزد بابت عملیات مانده‌گیری نیز که از خرداد ۹۳ عملیاتی شده است از تعداد عملیات مزبور کاسته است. با این وجود، مبلغ تراکنش‌های شتابی با توجه به نمودار ۶ به ثبات نسبی رسیده‌اند؛ تنها ۴ درصد از سهم مبلغی خریدهای کارت‌تی و برداشت وجه کاسته شده که به سهم انتقال وجه افزوده شده است؛ در ماه‌های گذشته نیز، چنین رفتار مشابهی مشاهده شده بود.

جدول ۱۰ - تعداد و مبلغ ماهانه تراکنش‌های پردازش و تسویه شده مشتریان غیربانکی در شتاب به تفکیک نوع خدمت

درصد تغییر		مبلغ (هزار میلیارد ریال)			درصد تغییر		تعداد (میلیون)			
ماه‌بانه	سال‌بانه	۱۳۹۴		۱۳۹۳	ماه‌بانه	سال‌بانه	۱۳۹۴		۱۳۹۳	
		اسفند	بهمن	اسفند			اسفند	بهمن		
۲۵/۸	۱۷/۹	۲,۲۱۴	۱,۷۶۰	۱,۸۷۸	۱۷/۹	۲۵/۱	۱,۳۸۲	۱,۱۷۲	۱,۱۰۴	شتاب
۲۴/۴	۵/۳	۱۱۴	۹۲	۱۰۹	۱۳/۱	۹/۰	۱۳۸	۱۲۲	۱۲۶	برداشت وجه
-	-	۰	۰	۰	۲۵/۰	-۱۱/۷	۱۳۹	۱۱۱	۱۵۸	مانده‌گیری
۲۶/۶	۲۷/۲	۸۹۷	۷۰۸	۷۰۵	۲۱/۷	۳۱/۱	۱۱۹	۹۸	۹۱	انتقال وجه
۱۴/۲	۳۸/۷	۴۵	۳۹	۳۲	۱/۹	۶/۲	۲۵۰	۲۴۶	۲۳۶	پرداخت قبض
۲۵/۸	۱۲/۲	۱,۱۵۸	۹۲۰	۱,۰۲۳	۲۳/۵	۴۸/۹	۷۳۶	۵۹۶	۴۹۴	خرید

نمودار ۵ - تعداد تراکنش‌های پردازش و تسویه شده در شتاب به تفکیک نوع خدمت - اسفند ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴

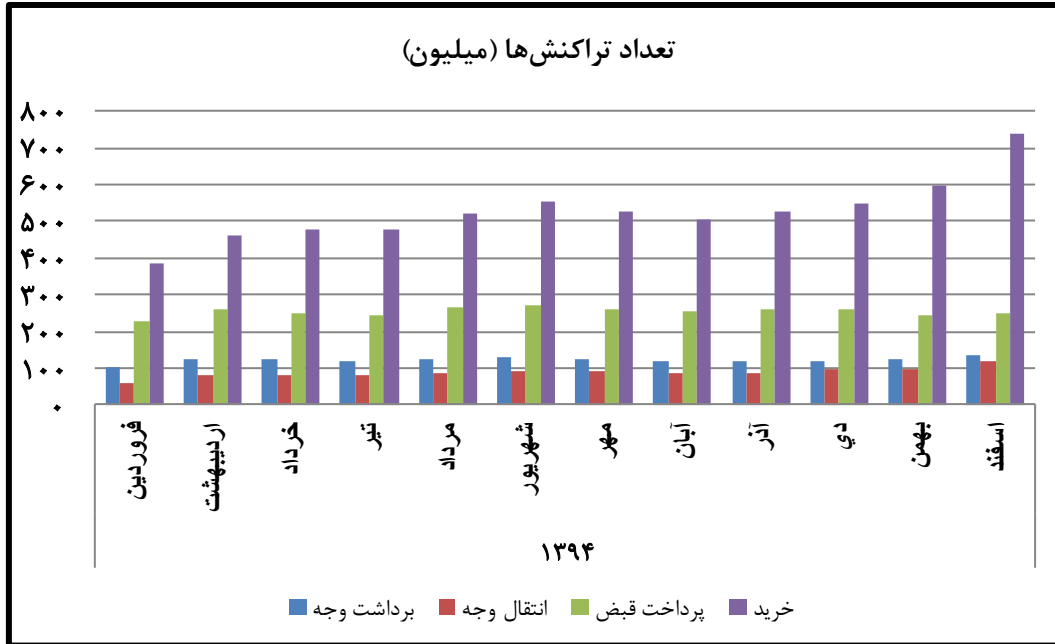
نمودار ۶ - مبلغ تراکنش‌های پرداخت و تسویه شده در شتاب به تفکیک نوع خدمت - اسفند ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴

رشد سالیانه منفی متوسط مبالغ اسمی و واقعی تراکنش‌های شتابی که در جدول ۱۱ گزارش شده است گواه بر افزایش تعداد تراکنش‌های خرد شتابی نسبت به سال گذشته است؛ این تذکر لازم است که در ماه‌های گذشته نیز چنین روند رشد منفی مشاهده شده بود. این ویژگی به ویژه در تراکنش‌های شاپرکی نسبت به سایر تراکنش‌ها به‌طور واضح‌تری مشاهده می‌شود. طوریکه متوسط مبلغ هر تراکنش از ۱۳۰۰ هزار ریال در اسفند سال گذشته با قریب ۱۲ درصد کاهش به ۱۱۰۰ هزار ریال در اسفند امسال رسیده است. با توجه به روند رو به رشد تراکنش‌های ریز، راه‌اندازی سامانه پرداخت‌های الکترونیکی سیار (سپاس) به منظور سامان‌دهی این نوع پرداخت‌ها، می‌تواند گامی اساسی در کاهش بار سیستمی باشد.

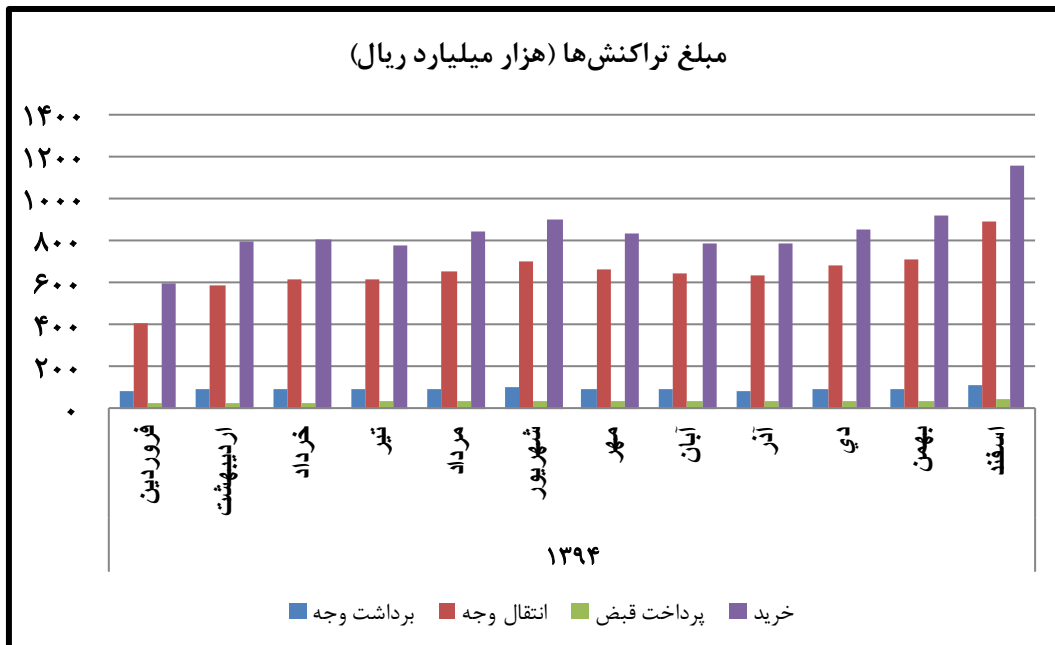
در مقایسه با ماه گذشته، لیکن، پرداخت‌های خرد کمتری در اسفندماه پرداخت شده‌اند.

جدول ۱۱ - متوسط مبلغ تراکنش‌های کارت (هزار ریال)

درصد تغییر		متوسط مبلغ واقعی هر تراکنش			درصد تغییر		متوسط مبلغ هر تراکنش			سامانه
ماه‌بانه	سالیانه	۱۳۹۴		۱۳۹۳	ماه‌بانه	سالیانه	۱۳۹۴		۱۳۹۳	
		اسفند	بهمن	اسفند			اسفند	بهمن	اسفند	
۵/۹	-۱۳/۰	۶۸۲	۶۴۴	۷۸۵	۶/۷	-۵/۸	۱۶۰۲	۱۵۰۲	۱۰۷۰۱	شتاب
۹/۰	-۳/۴	۹۸۱	۹۰۰	۱۰۱۵	۹/۸	۴/۶	۲۳۰۳	۲۰۹۸	۲۲۰۱	پایانه خودپرداز
-۰/۷	-۴/۰	۱۴۳۳۳	۱۴۲۷۲	۱۴۹۶۷	۱/۴	۴/۰	۳۳۷۴۸	۳۳۲۶۷	۳۳۴۴۹	پایانه شعبه
۵/۳	۱۲/۴	۱۶۱۰	۱۵۲۹	۱۴۲۰	۶/۱	۲۲/۸	۳۰۷۸۱	۳۰۵۶۳	۳۰۷۹	پایانه کیوسک
۵/۲	-۱۸/۹	۴۸۷	۴۶۳	۶۰۰	۵/۹	-۱۲/۱	۱۰۱۴۴	۱۰۰۷۹	۱۰۳۰۲	شاپرک

نمودار ۷- روند تغییرات تعداد تراکنش‌های کارت‌به‌تفکیک نوع عملیات طی یک‌سال اخیر - عملیات پرداخت قبض، انتقال وجه و برداشت وجه طی یک‌سال اخیر تغییرات چندانی نداشته‌اند، درحالی‌که خرید کارت‌به‌تفکیک نسبت به سایر عملیات تحت تاثیر بیشتری از تغییرات فصلی بوده و در آخرین ماه تابستان جهشی رو به بالا داشته است: به‌طور متوسط، ماهیانه ۱۲۰ میلیون به پرداخت قبض، ۹۰ میلیون به انتقال وجه، ۲۵۰ میلیون به پرداخت قبض و بیش از ۵۰۰ میلیون به خرید کارت‌به‌تفکیک اختصاص داشته است.

نمودار ۸- روند تغییرات مبلغ تراکنش‌های کارت‌به‌تفکیک نوع عملیات طی یک‌سال اخیر - درخصوص مبلغ تراکنش‌ها، تغییرات ماهیانه خیلی قابل توجه نیستند، با این وجود در تمامی عملیات، در آخرین ماه تابستان افزایش مبلغی خفیفی مشاهده می‌شود.

۲-۴. شبکه الکترونیکی پرداخت کارتی (شاپرک):

جدول ۱۲ - تعداد و مبلغ تراکنش‌های کارتی شاپرک

درصد تغییر		مبلغ (هزار میلیارد ریال)			درصد تغییر		تعداد (میلیون)			سامانه
ماه‌بانه	سال‌بانه	۱۳۹۴		۱۳۹۳	ماه‌بانه	سال‌بانه	۱۳۹۴		۱۳۹۳	
		اسفند	بهمن	اسفند			اسفند	بهمن	اسفند	
۲۵/۵	۱۲/۶	۱،۰۸۴	۹۴۳	۱،۰۵۲	۱۸/۵	۲۸/۱	۱،۰۳۵	۸۷۴	۸۰۸	شاپرک
۲۸/۸	۱۱/۵	۱،۱۱۵	۸۶۶	۹۹۹	۲۲/۷	۴۴/۱	۸۸۰	۷۱۷	۶۱۱	پایانه فروش
-۱۱/۴	۳۱/۴	۶۴	۷۲	۴۹	-۲۹/۱	-۵۹/۹	۲۴	۳۳	۵۹	اینترنت
۴/۶	۴۴/۷	۵	۵	۳	۶/۷	-۵/۲	۱۳۲	۱۳۳	۱۳۹	تلفن همراه

تعداد تراکنش‌های شاپرک در اسفندماه سال جاری قریب یک میلیارد به ارزشی بیش از یک هزار میلیارد ریال بوده که نسبت به اسفند سال گذشته، ۲۸ درصد رشد داشته است. در میان این تراکنش‌ها، تنها تراکنش‌های پایانه فروش با رشد تعدادی بیش از ۴۰ درصد، نسبت به اسفند ۹۳ نمو داشته و تراکنش‌های اینترنت و تلفن همراه رشد منفی داشته‌اند؛ این کاهش تعدادی به‌ویژه در خصوص تراکنش‌های اینترنتی بیشتر مشهود است طوریکه حتی نسبت به ماه گذشته نیز کاهش داشته‌اند.

با توجه به رشد قابل توجه تعداد تراکنش‌های پایانه‌های فروشگاهی، متوسط مبلغ اسمی و واقعی آنها نسبت به سال گذشته کاهش چشمگیری داشته است که نشان از تغییر در رفتار مردم و استقبال بیشتر آنها از بانکداری الکترونیک حتی برای مبادلات خردشان دارد. لیکن، در خصوص پرداخت‌های پردازش شده در اینترنت و تلفن همراه شاهد رشد مثبت قابل توجهی در متوسط مبلغ هر پرداخت هستیم؛ بعنوان مثال، متوسط مبلغ اسمی هر تراکنش اینترنت از ۸۳۴ هزار ریال در اسفند ۹۳، بیش از سه برابر رشد داشته و در اسفند ۹۴ به دو میلیون ریال افزایش یافته‌است.

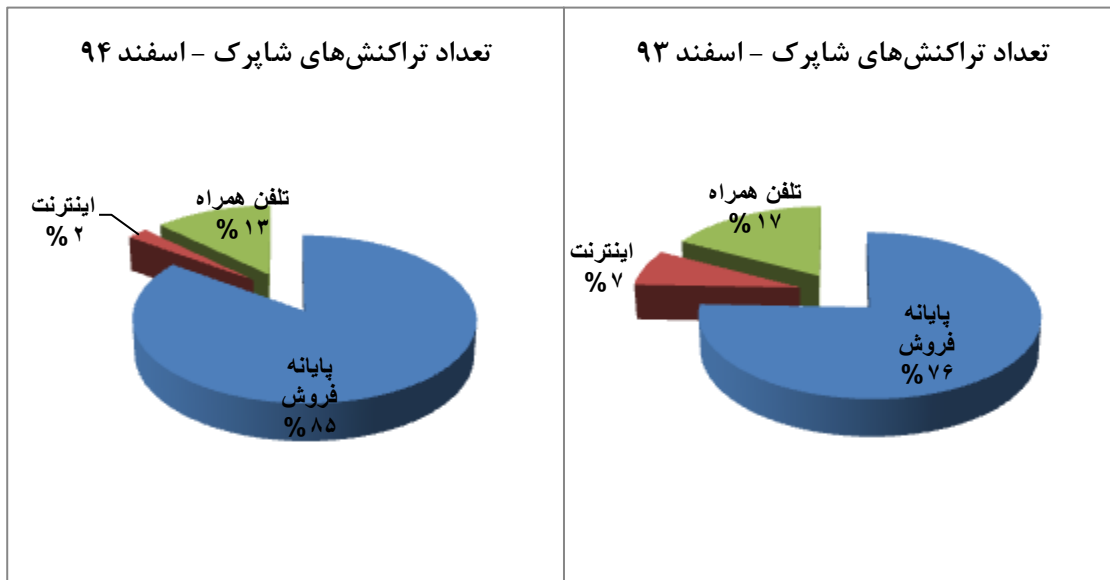
جدول ۱۳ - متوسط مبلغ تراکنش‌های شاپرک (هزار ریال)

درصد تغییر		مبلغ			درصد تغییر		تعداد			کانال پردازش
ماه‌بانه	سال‌بانه	۱۳۹۴		۱۳۹۳	ماه‌بانه	سال‌بانه	۱۳۹۴		۱۳۹۳	
		اسفند	بهمن	اسفند			اسفند	بهمن	اسفند	
۲/۶	-۰/۹	۹۴/۲	۹۱/۸	۹۵/۰	۲/۶	۱۲/۵	۸۵/۰	۸۲/۱	۷۵/۶	پایانه فروش
-۲۹/۴	۱۶/۷	۵/۴	۷/۷	۴/۶	-۴۰/۲	-۶۸/۷	۲/۳	۳/۸	۷/۳	اینترنت
-۱۶/۷	۲۸/۵	۰/۴	۰/۵	۰/۳	-۱۰/۰	-۲۶/۰	۱۲/۷	۱۴/۱	۱۷/۲	تلفن همراه

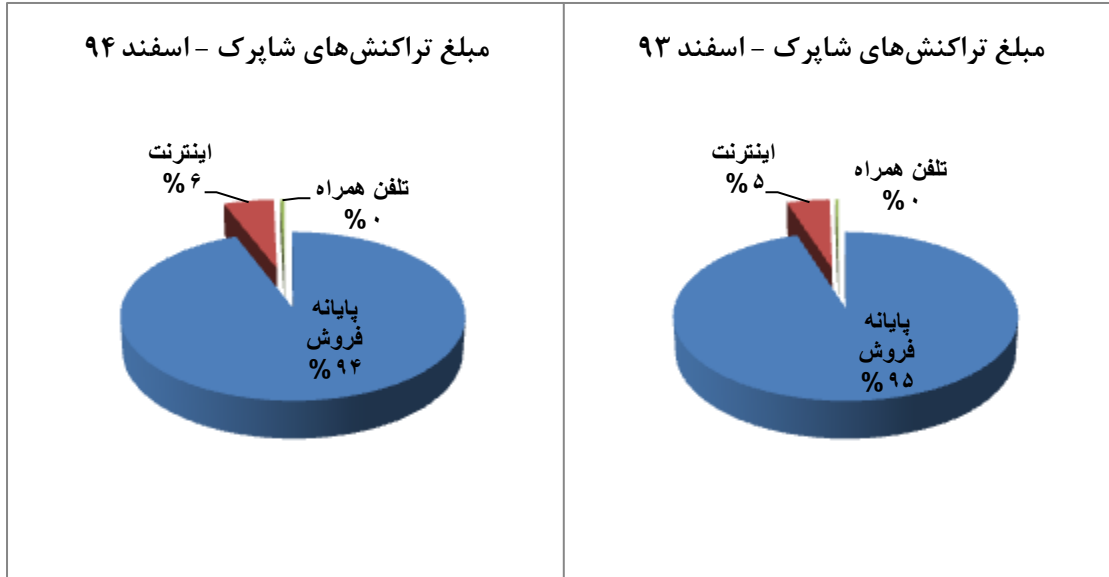
بر اساس تفکیک صورت‌پذیرفته در نمودار ۹، نمودار ۱۰ و جدول ۱۴ بر مبنای کانال‌های پردازش، مشاهده می‌شود استقبال مردم از پایانه‌های فروشگاهی نسبت به سایر کانال‌های پردازش بیشتر بوده است؛ طوریکه ۹ درصد از سهم تلفن همراه و اینترنت کاسته شده و به سهم پایانه‌های فروش افزوده شده است. درخصوص مبلغ تراکنش‌ها، لیکن ثبات نسبی نسبت به سال گذشته مشاهده می‌شود.

جدول ۱۴- سهم هر کانال پردازش از تراکنش‌های شاپرک (%)

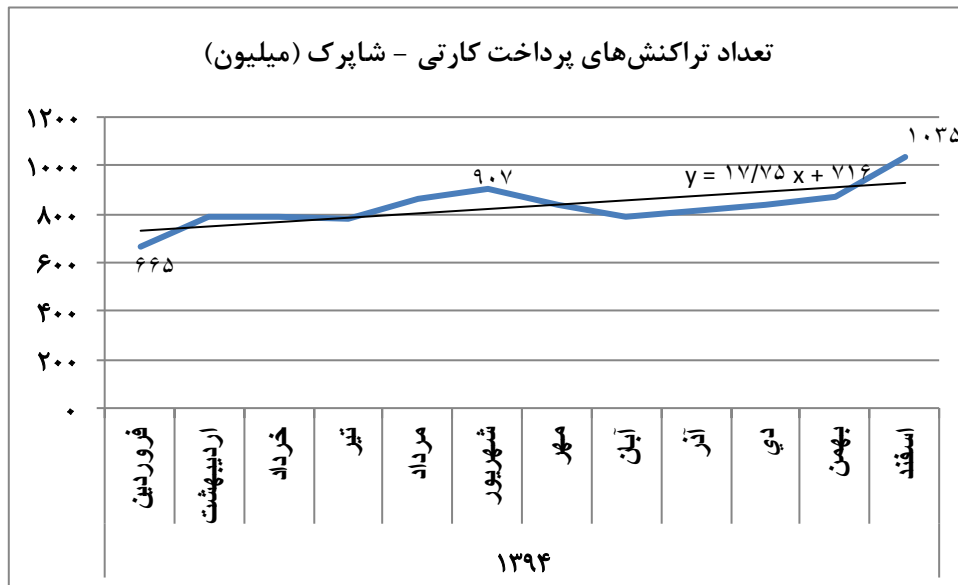
درصد تغییر		مبلغ			درصد تغییر		تعداد			کانال پردازش
ماه‌بانه	سال‌بانه	۱۳۹۴		۱۳۹۳	ماه‌بانه	سال‌بانه	۱۳۹۴		۱۳۹۳	
		اسفند	بهمن	اسفند			اسفند	بهمن	اسفند	
۲/۶	-۰/۹	۹۴/۲	۹۱/۸	۹۵/۰	۳/۶	۱۲/۵	۸۵/۰	۸۲/۱	۷۵/۶	پایانه فروش
-۲۹/۴	۱۶/۷	۵/۴	۷/۷	۴/۶	-۴۰/۲	-۶۸/۷	۲/۳	۳/۸	۷/۳	اینترنت
-۱۶/۷	۲۸/۵	۰/۴	۰/۵	۰/۳	-۱۰/۰	-۲۶/۰	۱۲/۷	۱۴/۱	۱۷/۲	تلفن همراه

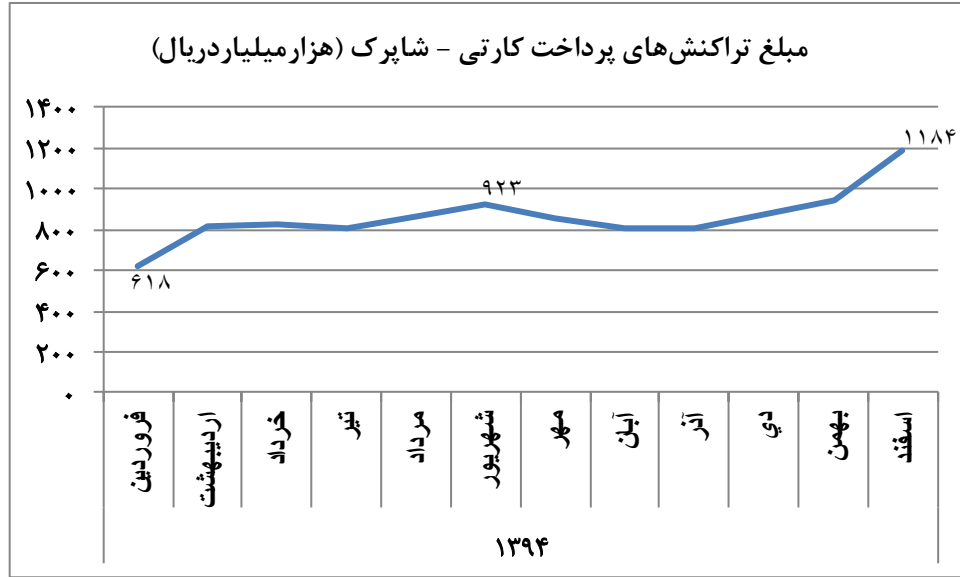
نمودار ۹ - تعداد تراکنش‌های پرداخت کارتی شاپرک به تفکیک کانال پردازش

نمودار ۱۰ - مبلغ تراکنش‌های پرداخت کارتی شاپرک به تفکیک نوع تراکنش

نمودار ۱۱ - روند تغییرات تعداد تراکنش‌های پرداخت کارتی شاپرک طی یک‌سال اخیر - به‌طور کلی روندی صعودی در تعداد تراکنش‌ها مشاهده می‌شود که در ابتدای دوره حداقل میزان خود را داشته و در شهریورماه از افزایشی نسبی برخوردار بوده است. بر اساس الگوی خطی برآورد شده، متوسط رشد ماهانه تعداد تراکنش‌ها ۱۸ میلیون است.

نمودار ۱۲- روند تغییرات مبلغ تراکنش‌های پرداخت کارتی شاپرک طی یک‌سال اخیر - روند صعودی مبلغ تراکنش‌ها مشابه روند تغییرات تعداد تراکنش‌ها بوده است که در ابتدای دوره حداقل مقدار خود را داشته و در شهریورماه از افزایشی نسبی برخوردار بوده است.

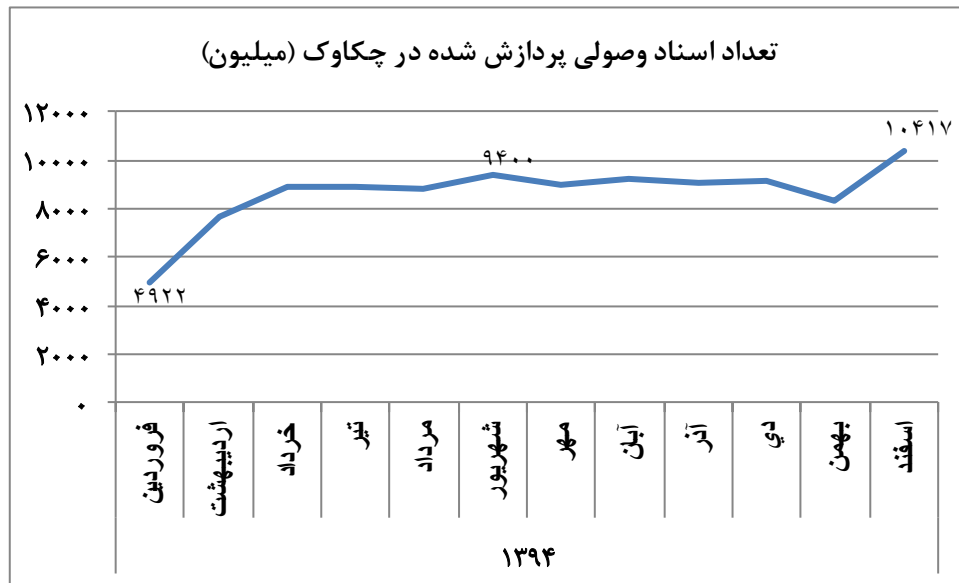
۲-۵. سامانه مدیریت یکپارچه چک (چکاوک):

جدول ۱۵- تعداد و مبلغ ماهانه اسناد وصولی بین بانکی در چکاوک

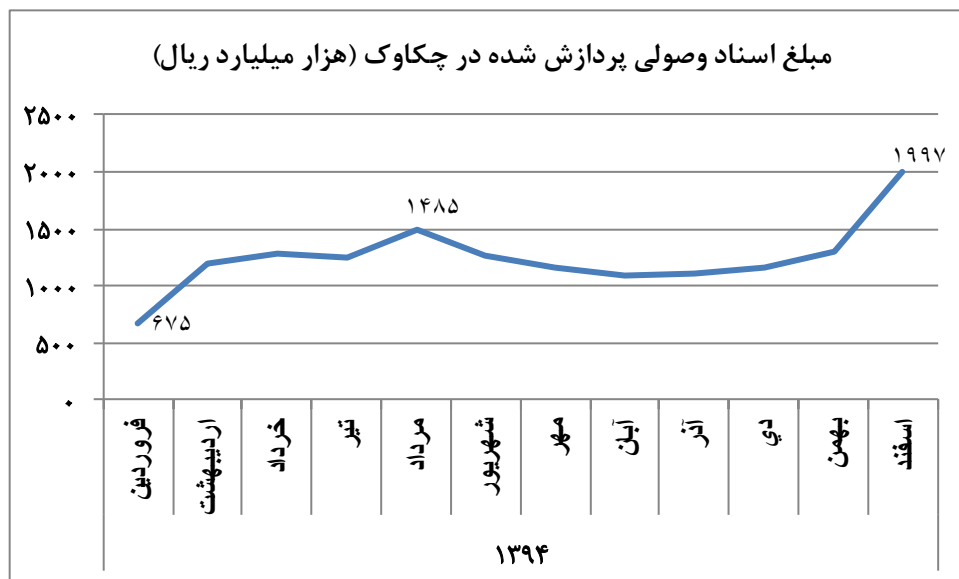
درصد تغییر		مبلغ (هزار میلیارد ریال)			درصد تغییر		تعداد (هزار)			سامانه
ماه‌یانه	سال‌یانه	۱۳۹۴		۱۳۹۳	ماه‌یانه	سال‌یانه	۱۳۹۴		۱۳۹۳	
		اسفند	بهمن	اسفند			اسفند	بهمن	اسفند	
۵۲/۷	۳۶/۷	۱۹۹۷	۱۳۰۸	۱۴۶۰	۲۴/۷	۴۴/۷	۱۰۴۱۷	۸۳۵۵	۷۱۹۸	چکاوک (اسناد وصولی)

در اسفند ۹۴ قریب ۱۰ میلیون چک در سامانه چکاوک به ارزش حدود ۲۰۰۰ هزار میلیارد ریال وصول شده که نسبت به ماه گذشته، ۲۵ درصد رشد داشته است.

قیاس تراکنش‌های پردازش شده در این سامانه با سال گذشته فاقد اعتبار است، چراکه در اسفند ۹۳ استان‌های بزرگ و تاثیرگذاری نظیر یزد، اصفهان، فارس و خراسان رضوی هنوز تحت پوشش این سامانه قرار نگرفته بودند.

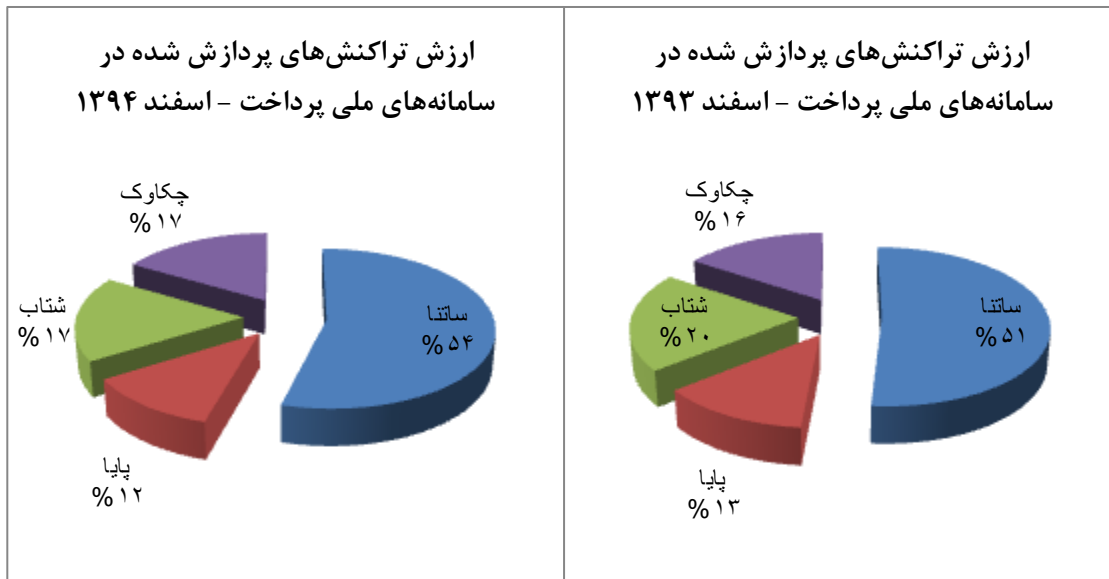
نمودار ۱۳- روند تغییرات تعداد اسناد وصولی پردازش شده در چکاوک طی یک سال اخیر - این توضیح لازم است، استقرار چکاوک با رویکرد تدریجی از مهرماه ۱۳۹۳ با اتصال استان‌های قزوین، زنجان، البرز و قم آغاز شد و تا پایان خرداد ۱۳۹۴ تمام استان‌های کشور را تحت پوشش قرار داد که از آن تاریخ شاهد ثبات در تعداد اسناد وصولی هستیم که البته افزایش ناگهانی در اسفندماه ناشی از تغییرات فصلی است.

نمودار ۱۴- روند تغییرات مبلغ اسناد وصولی پردازش شده در چکاوک طی یک سال اخیر - با توجه به استقرار تدریجی چکاوک، روندی مشابه نمودار ۱۳ مشاهده می‌شود که البته در مردادماه و اسفندماه شاهد جهش غیرقابل انتظاری در مبلغ اسناد که بخشی از آن تحت تاثیر تغییرات فصلی است، هستیم.

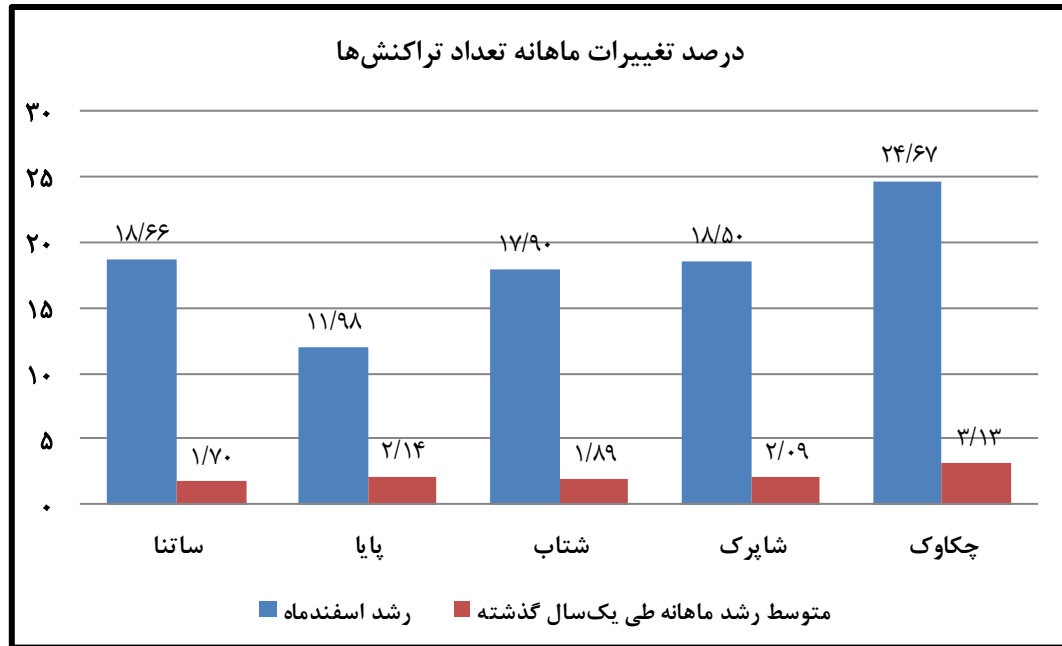
۳. جمع‌بندی

از ارزش کل تراکنش‌های پردازش و تسویه شده توسط مشتریان غیربانکی در سامانه‌های ملی پرداخت، ۵۴ درصد به ساتنا، ۱۷ درصد به شتاب، ۱۷ درصد به چکاوک و ۱۲ درصد به پایا اختصاص دارند که با توجه به عدم استقرار کامل سامانه چکاوک در اسفند ۹۳، قیاس آن با سال گذشته معنی‌دار نیست، لیکن به‌طور کلی و در مقایسه با ماه‌های گذشته ثبات نسبی در استفاده از ابزارها مشاهده می‌شود.

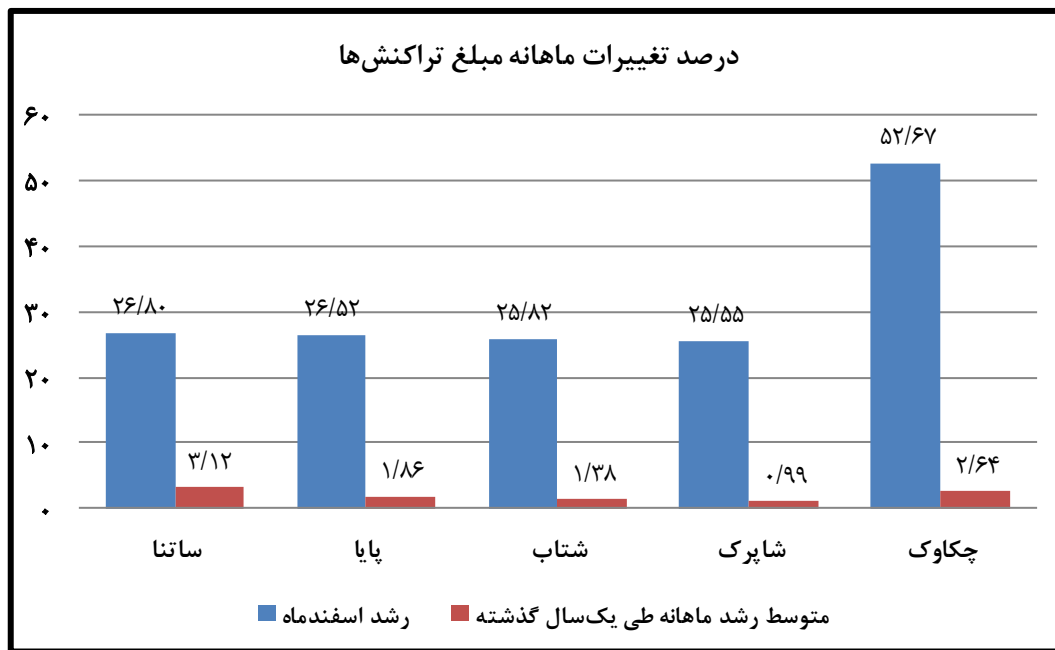

نمودار ۱۵ - سهم سامانه‌های ملی پرداخت از ارزش کل مبادلات الکترونیکی پردازش شده در اسفند ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴: (۱) ساتنا شامل تراکنش‌های بین بانکی، بین مشتری و تسویه مبادلات سیستم‌ها (۲) پایا شامل دستورپرداخت‌های واریز مستقیم و تسویه شاپرک (۴) شتاب شامل تراکنش‌های مربوط به پایانه‌های فروشگاهی، تلفن همراه، اینترنت، خودپرداز، کیوسک و شعبه و (۵) چکاوک شامل چک‌های وصولی است.

همانطور که در نمودار ۱۶ و نمودار ۱۷ مشاهده می‌شود بیشترین رشد ماهانه تعداد و مبلغ تراکنش‌ها به چکاوک اختصاص دارد. همانطور که انتظار می‌رود در ماه آخر سال، در تمامی سامانه‌ها شاهد رشد تعدادی و مبلغی هستیم، رشدی بسیار بزرگتر از متوسط رشد ماهانه طی سال ۹۴ است.

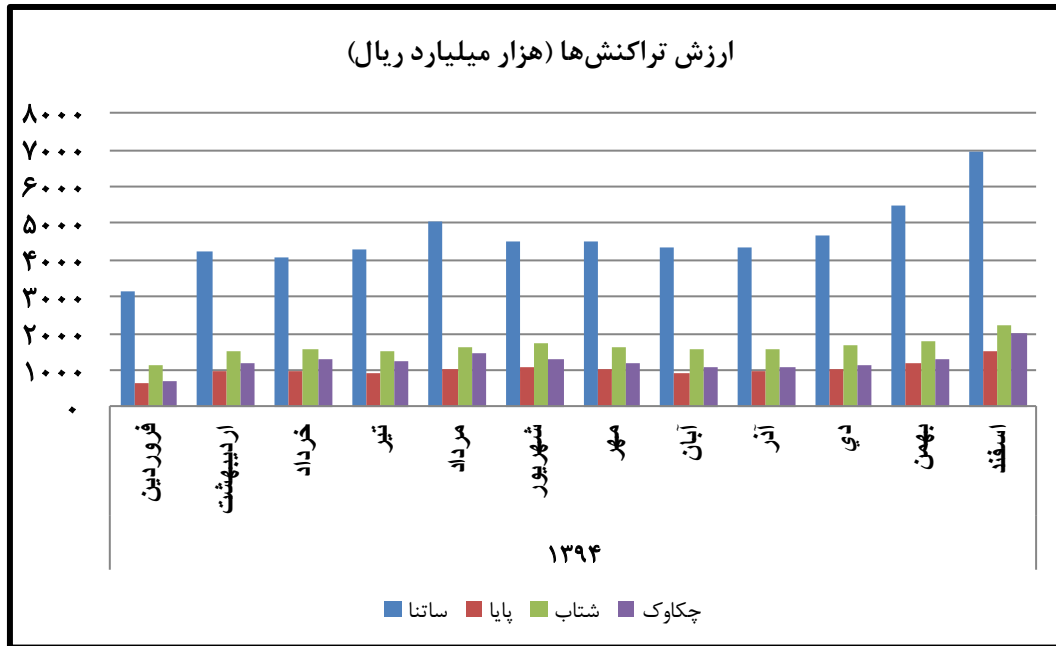
نمودار ۱۶ - درصد تغییرات ماهانه تعداد تراکنش‌ها در هر سامانه در اسفندماه و مقایسه آن با متوسط رشد ماهانه طی یک سال گذشته

نمودار ۱۷ - درصد تغییرات ماهانه مبلغ تراکنش‌ها در هر سامانه در اسفندماه و مقایسه آن با متوسط رشد ماهانه طی یک سال گذشته

روند تغییرات ارزش تراکنش‌های سامانه‌های ملی پرداخت، طی یک سال گذشته در نمودار ۱۸ ترسیم شده

است.

نمودار ۱۸- ارزش تراکنش‌های پردازش شده در سامانه‌های ملی پرداخت طی یک سال گذشته - این توضیح لازم است، استقرار چکاوک با رویکرد تدریجی از مهرماه ۱۳۹۳ با اتصال استان‌های قزوین، زنجان، البرز و قم آغاز شد و تا پایان خرداد ۱۳۹۴ تمام استان‌های کشور را تحت پوشش قرار داده است.